

Sygnatura akt XIII GC 3329/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 16 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Chańko

Protokolant: stażysta Daniela Życka

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 roku w Łodzi

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

przeciwko Centrum Doradztwa (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś.

o zapłatę

- zasądza od Centrum Doradztwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 2.604,23 zł (dwa tysiące sześćset cztery złote i dwadzieścia trzy grosze) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 września 2016 roku do dnia zapłaty;
- zasądza od Centrum Doradztwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwotę 950 zł (dziewięćset pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt XIII GC 3329/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 grudnia 2016 roku wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wniosła przeciwko Centrum Doradztwa (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. o zapłatę kwoty 2.604,23 złotych oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż na podstawie pisemnej umowy z dnia 3 grudnia 2012 roku dochodzi należności z tytułu wcześniejszego rozwiązania terminowej umowy o dostarczanie usług telekomunikacyjnych. Powód przedstawił pozwanemu szczegółowe wyliczenie dochodzonej kwoty, wystawił notę księgową zgodnie z opłatą naliczoną na podstawie § 10 ust. 5 umowy i wezwał pozwaną Spółkę do zapłaty, która nie nastąpiła.

(pozew k. 3 – 6)

Postanowieniem z dnia 30 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Rzeszowie, wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

(postanowienie k. 7)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 sierpnia 2017 roku, wydanym przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy, w sprawie sygn. akt V GNC 3957/17, uwzględniono roszczenie powoda w całości.

(nakaz zapłaty k. 36)

W dniu 4 października 2017 roku pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych, wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazał, że za okres obowiązywania ulg należy przyjąć okres 36 miesięcy, a więc czas trwania pierwotnej umowy. Zdaniem pozwanego wskazane przez powoda zapisy zawartej umowy oraz ustawa prawo telekomunikacyjne nie przewidują obowiązku proporcjonalnego zwrotu ulgi przyznanej za okres do dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania w kontekście umów, które zostają automatycznie przedłużone.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 39 – 41)

Postanowieniem z dnia 18 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy, wydanym w sprawie V GC 1857/17 stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi.

(postanowienie k. 48)

W odpowiedzi na sprzeciw, wniesionej w dniu 13 lutego 2018 roku powód wskazał, iż zarzut pozwanego jakoby zapisy umowy, dotyczące kary umownej z tytułu rozwiązania umowy przed okresem na jaki została zawarta, nie dotyczyły przedłużonego rocznego okresu umowy, jest całkowicie chybiony. W uzasadnieniu powód powołał się na literalne brzmienie § 10 ust. 5 umowy oraz podkreślił, że zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania nie zwalnia dłużnika z obowiązku jej zapłaty w razie wykazania, że wierzyciel nie poniósł szkody.

(odpowiedź na sprzeciw k. 53 – 54)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 grudnia 2012 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła z Centrum Doradztwa (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. umowę o świadczenie przez (...) Sp. z o.o. usługi internetowej (...).

Umowa została zawarta na czas określony 36 miesięcy – liczony od dnia uruchomienia usługi, wskazanego w protokole zdawczo – odbiorczym.

Treść § 4 ust. 2 zawartej umowy wskazuje, że jeżeli Abonent, w terminie co najmniej 30 dni przed upływem pierwotnego okresu obowiązywania Umowy nie zawiadomi Operatora, iż nie zamierza korzystać z usługi wskazanej w § 2 ust. 1 Umowy po pierwotnym okresie obowiązywania Umowy, wówczas przyjmuje się, iż Umowa zostaje przedłużona na czas określony kolejnych 12 miesięcy na dotychczasowych warunkach świadczenia usług obowiązujących w ostatnim dniu okresu na jaki Umowa została zawarta (zwanym dalej „pierwotnym okresem obowiązywania Umowy”). Zgodnie zaś z § 4 ust. 4 pkt 4.1 umowy w okresach przedłużenia obowiązywania umowy w związku z § 4 ust. 2 (zwanym dalej „kolejnym okresem obowiązywania umowy”) Operator przyznaje Abonentowi ulgi w związku z zawarciem umowy na kolejne okresy obowiązywania Umowy w miesięcznej opłacie abonamentowej. W miesięcznej opłacie abonamentowej Operator uwzględni wartość ulgi w każdym miesiącu kolejnego okresu obowiązywania umowy.

Postanowienia te miały zastosowanie w każdym kolejnym 2 miesięcznym okresie obowiązywania przedłużonej umowy (§ 4 ust. 5 umowy)

Za świadczoną usługę Abonent zobowiązał się uiszczać z tytułu świadczenia usługi jednorazową opłatę aktywacyjną i instalacyjną w wysokości 1 złoty oraz miesięczną opłatę abonamentową w wysokości 1.200 złotych do dnia wskazanego na fakturze jako termin płatności (§ 5 ust. 1 i 2 umowy). Opłaty te zostały obliczone z uwzględnieniem udzielonym Abonentowi ulg w wysokości:

- 5.000 złotych dla jednorazowej opłaty instalacyjnej i aktywacyjnej,
- 200 złotych w miesięcznej opłacie abonamentowej za usługę (§ 5 ust. 3 umowy).

W przypadku zaś rozwiązania przez Abonenta umowy zawartej na czas określony lub Operatora z winy Abonenta przed terminem na jaki została zawarta (w tym włączając kolejne okresy obowiązywania Umowy w związku z postanowieniami § 4 ust. 4 pkt 4.1 umowy), w której Operator przyznał Abonentowi ulgi określone w § 5 ust. 3 umowy, Operator obciąży Abonenta karą umowną w wysokości przyznanych ulg, pomniejszoną o proporcjonalną jej wartość od dnia zawarcia umowy/aneksu do dnia jej rozwiązania (§ 10 ust. 5 umowy).

(dowód: umowa z dnia 3 grudnia 2012 roku wraz z załącznikami k. 20 – 26)

Uruchomienie relacji dla usługi (...) nastąpiło w dniu 20 grudnia 2012 roku. Od tego dnia Operator rozpoczął naliczanie miesięcznych opłat abonamentowych.

(dowód: protokół zdawczo – odbiorczy k. 62)

Trzyletni okres trwania umowy pierwotnej trwał od dnia 20 grudnia 2012 roku do dnia 19 grudnia 2015 roku. W dniu 20 grudnia 2015 roku nastąpiła data uruchomienia kolejnej umowy na czas określony 12 miesięcy, czyli do dnia 19 grudnia 2016 roku. Przedłużenie nastąpiło automatycznie na mocy § 4 ust. 2 zawartej umowy, tj. na dotychczasowych warunkach świadczenia usług.

(dowód: umowa z dnia 3 grudnia 2012 roku k. 21)

Pismem z dnia 30 grudnia 2015 roku prezes zarządu Centrum Doradztwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. oświadczył, iż ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2016 roku, zachowując okres wypowiedzenia wynikający z umowy, rozwiązuje umowę zwaną z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na usługi internetowe Internet (...).

(dowód: pismo dot. rozwiązania umowy k. 63)

25 marca 2016 roku (...) Sp. z o.o. wystosowała wezwanie do zapłaty na kwotę 4.117,54 złotych, w tym na kwotę 2.621,16 złotych z tytułu opłaty za rozwiązanie umowy okresowej. Termin płatności został oznaczony do dnia 15 kwietnia 2016 roku.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 31)

Pismem z dnia 24 kwietnia 2016 roku (...) Sp. z o.o. nadała do Centrum Doradztwa (...) Sp. z o.o. uzasadnienie wezwania do zapłaty, wskazując na podstawy prawne zawarte w treści zawartej umowy oraz wskazując, iż nastąpiła pomyłka w wyliczeniu opłaty za rozwiązanie umowy, która winna wynosić 2.604,23 złotych.

(dowód: uzasadnienie wezwania k. 29 – 30)

W dniu 5 sierpnia 2016 roku (...) Sp. z o.o. wystawiła notę księgową o numerze (...) z terminem płatności do dnia 5 września 2016 roku na kwotę 2.604,23 złotych z tytułu opłaty za rozwiązanie umowy okresowej (...) z dnia 3 grudnia 2012 roku.

(dowód: nota księgową k. 27 – 28)

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Niesporne między stronami pozostawało, iż łączący je stosunek prawny znajdował oparcie w art. 56 ustawy z dnia 16 lipca 2004 roku – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. 2017, poz. 1907 t.j. z dnia 12 października 2017 roku). Powód upatrywał źródła swojego roszczenia w art. 57 ust. 6 w/w ustawy, w treści którego stwierdzono, że w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta, nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Roszczenie nie przysługuje w przypadku rozwiązania przez konsumenta umowy przed rozpoczęciem świadczenia usług, chyba że przedmiotem ulgi jest telekomunikacyjne urządzenie końcowe. Również umowa zawarta pomiędzy stronami przewidywała możliwość obciążenia Abonenta przez Operatora karą umowną w wysokości przyznanych ulg, pomniejszoną o proporcjonalną jej wartość od dnia zawarcia umowy/aneksu do dnia jej rozwiązania (§ 10 ust. 5 umowy).

W błędzie pozostaje pozwany twierdząc, że przyznana w ramach umowy z grudnia 2012 roku ulga była ustanowiona jedynie na okres 36 miesięcy. Literalny zapis umowy nie pozostawia wątpliwości, że naliczane ulgi abonamentowe dotyczyły nie tylko tzw. umowy pierwotnej, lecz również kolejnej, przedłużonej na czas 12 miesięcy. Treść § 4 ust. 2 zawartej umowy wskazuje, że jeżeli Abonent, w terminie co najmniej 30 dni przed upływem pierwotnego okresu obowiązywania Umowy nie zawiadomi Operatora, iż nie zamierza w dalszym ciągu korzystać z usług Umowy po pierwotnym okresie obowiązywania Umowy, wówczas przyjmuje się, iż Umowa zostaje przedłużona na czas określony kolejnych 12 miesięcy na dotychczasowych warunkach świadczenia usług obowiązujących w ostatnim dniu okresu na jaki Umowa została zawarta. Zgodnie zaś z § 4 ust. 4 pkt 4.1 umowy w okresach przedłużenia obowiązywania umowy w związku z § 4 ust. 2 Operator przyznaje Abonentowi ulgi w związku z zawarciem umowy na kolejne okresy obowiązywania Umowy w miesięcznej opłacie abonamentowej. W miesięcznej opłacie abonamentowej Operator uwzględnia wartość ulgi w każdym miesiącu kolejnego okresu obowiązywania umowy. Takie brzmienie postanowień umowy nie pozostawia nawet minimalnego pola do przyjęcia odmiennej interpretacji. Skoro więc strony umowy umówiły się na określone warunki jej zawarcia, winny się w sposób należyty z nich wywiązać. W tym stanie rzeczy roszczenie powoda pozostaje uzasadnione w całości, a sposób rozumowania przedstawiony przez pozwanego w odpowiedzi na sprzeciw, w szczególności we fragmencie, że roszczenie nie istnieje – nielogiczny.

Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej Spółki jakoby roszczenie o zapłatę kary umownej nie aktualizowało się w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli jednocześnie nie powstanie szkoda. Wprawdzie przez wiele lat w tym zakresie istniały rozbieżności w judykaturze, to jednak Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów mającej moc zasady prawnej wypowiedział się jednoznacznie, że zastrzeżenie kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania nie zwalnia dłużnika z obowiązku jej zapłaty w razie wykazania, że wierzyciel nie poniósł szkody (uchwała SN z dnia 6 listopada 2003 roku III CZP 61/03, OSNC 2004/5/69). Wskazać przy tym należy, że treść umowy zawartej przez strony jasno wskazuje, że zawarły one zastrzeżenie kary umownej, nie precyzując jednocześnie, że jedną z przesłanek dochodzenia kary będzie stanowić wyrządzenie określonej szkody.

W sporze o zasadność zapłaty kary umownej nie ma zatem żadnego znaczenia kwestia występowania szkody po stronie wierzyciela, zarówno jako przesłanka aktualizująca roszczenie wierzyciela, jak i w razie wykazania przez dłużnika braku wystąpienia szkody. Kwestia nieistnienia w ogóle szkody lub jej nieznacznego rozmiaru może być brana pod uwagę dopiero w związku z rozważeniem miarkowania wysokości kary umownej. Podkreślić trzeba, że zastrzeżenie kary umownej w umowie powoduje modyfikację reguł odpowiedzialności kontraktowej w tym sensie, że wierzyciel wykazuje jedynie sam fakt zastrzeżenia kary umownej i niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez dłużnika. Kara umowna stanowi zatem jedną z umownych sankcji kontraktowych, aktualizującą się w związku z naruszeniem zobowiązania przez dłużnika, o uproszczonym sposobie jej zastosowania, w sferze odpowiedzialności kontraktowej obowiązek naprawienia szkody nie stanowi bowiem jedynej konsekwencji (sankcji) niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Dlatego w ocenie Sądu nie znajduje uzasadnienia łączenie obowiązku zapłacenia umówionej kary umownej z przesłanką powstania szkody. Naruszenie zasady pacta sunt servanda poprzez

niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest wystarczającą okolicznością skłaniającą do obrony tezy o zasadności żądania kary umownej, jeżeli takowa została zastrzeżona na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Wierzyciel jest zobowiązany do wykazania szkody wtedy, gdy dochodzi odszkodowania na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.), natomiast zastrzeżenie kary umownej ma poprawić sytuację wierzyciela i zrekompenzować ogół skutków, jakie towarzyszą niewykonaniu zobowiązania w sferze jego interesów.

Wobec powyższych rozważań żądanie powodowej Spółki należy uznać za zasadne. ***Kara umowna przy tym została skorelowana z trwaniem umowy i miała wzmacniać postanowienia umowne (co pozostaje jej zasadniczym celem), aby zapewnić jej trwanie do końca okresu na jaki uległa przedłużeniu. W konsekwencji, kara umowna była ściśle powiązana z oświadczeniem o rozwiązaniu umowy przez pozwanego. Dopuszczalność zastrzeżenia kary umownej na wypadek rozwiązania umowy z przyczyn niezawinionych przez powoda nie budzi zaś żadnych wątpliwości*** (tak m.in.: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2016 roku, sygn. I ACa 961/15). Podkreślić bowiem należy, że kara umowna nie została zastrzeżona na wypadek nienależytego wykonywania umowy (tj. związanego ze świadczeniem pieniężnym dłużnika), lecz na wypadek przedterminowego rozwiązania umowy, a zatem naruszenia zobowiązania niepieniężnego, polegającego na obowiązku trwania w stosunku umownym z kontrahentem do określonego w umowie terminu. Jak pozwany sam wskazał przyznanie przez powódkę ulg finansowych na świadczone usługi związane było z celem umowy: korzystaniem przez pozwanego ze sprzedanych przez powoda usług. Podkreślić trzeba, że możliwość złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy lub jej wypowiedzeniu jest uprawnieniem kształtującym o charakterze niepieniężnym, zatem przesłanką uprawniającą do żądania kary umownej jest w tym wypadku naruszenie zobowiązania do powstrzymania się od określonego działania, tj. składania wskazanego oświadczenia w ustalonym czasie.

Pozostaje więc kwestia wyliczenia wysokości należnej kary umownej.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego pierwotna umowa została zawarta pomiędzy stronami na trzy lata. Wobec faktu, iż pozwana Spółka w terminie co najmniej 30 dni przed upływem pierwotnego okresu obowiązywania Umowy nie zawiadomiła Operatora, iż nie zamierza korzystać z dalszych usług powoda po pierwotnym okresie obowiązywania Umowy, zgodnie z § 4 ust. 2 umowy zasadnie przyjęto, iż umowa ta została przedłużona na czas określony kolejnych 12 miesięcy na dotychczasowych warunkach świadczenia usług, obowiązujących w ostatnim dniu okresu na jaki umowa została zawarta.

Uruchomienie kolejnej umowy, stanowiącej przedłużenie umowy pierwotnej nastąpiło w dniu 20 grudnia 2015 roku, która miała zakończyć się po 12 miesiącach, tj. w dniu 19 grudnia 2016 roku. Skoro miesięczna ulga abonamentowa wynosiła 200 złotych netto – 246 złotych brutto to suma ulg w abonamencie za okres trwania umowy wyniosła 2.952 złotych (246 złotych x 12 miesięcy). Umowa miała trwać 12 miesięcy, a więc 365 dni. Skoro wypowiedzenie umowy nastąpiło w dniu 1 lutego 2016 roku, tj. po 43 dniach od daty uruchomienia usługi to do końca trwania umowy pozostało 322 dni. Biorąc pod uwagę zapis umowy, w którym stwierdzono, że karę umowną stanowi wysokość przyznanych ulg, pomniejszona o proporcjonalną jej wartość od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania to w przedmiotowym stanie faktycznym wyniosła ona 2.604,23 złotych (322 dni x 2.952 złotych: 365 dni).

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z dyspozycją art. 481 § 1 k.c. przyjmując jako datę początkową ich naliczania dzień 6 września 2016 roku, a więc dzień następujący po upływającym terminie zapłaty – wyznaczonym notą księgową o numerze (...) z dnia 5 sierpnia 2016 roku, z terminem płatności do dnia 5 września 2016 roku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu zostało zdeterminowane jego wynikiem. Zgodnie bowiem z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Wobec powyższego Sąd zasądził od Centrum Doradztwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 950 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa

procesowego w wysokości 900 złotych, wyliczone zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265 t.j.) oraz opłata od pozwu wysokości 33 złotych i 17 złotych opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

ZARZĄDZENIE

(...)

10 lipca 2018 roku